

Bergen, 30. september 2017

Styret i Norske Fag- og Friskolers Landsforbund (NFFL) behandlet høring om ny fagskolelov på sitt møte 13. september. Styret har følgende innspill til høringen:

1. § 3 Forvaltningsansvaret til fylkeskommunene

NFFL mener at det er problematisk å tillegge fylkeskommunene et ansvar både som forvalter og tilbyder, når noen av de fylkeskommunale fagskolene direkte konkurrerer med tilbud fra private skoler.

Det er helt avgjørende at man sikrer utdanningstilbud både lokalt og nasjonalt, og fylkeskommunene må følges opp for å kontrollere om de klarer å ivareta utdanningstilbudene. NFFL ber om at fylkeskommunene pålegges å utvikle egne analyser og planer for fagskolenes funksjon innenfor det samlede utdanningstilbudet, og at også private tilbydere får anledning å delta i dette arbeidet.

2. § 7 Godskrivning og fritak

NFFL anbefaler å innføre et helhetlig system for vekting av studiepoeng opptjent i fagskoleutdanning.

Ved å ikke vekte studiepoeng fra fagskole versus studiepoeng opptjent på høyskole/universitet, men overlater det til utdanningsinstitusjonene om en søker får godskrivning eller fritak, er det fare for å skape ulik praksis i opptak blant de forskjellige utdanningene innen samme studieretning. NFFL mener at dette understreker behovet for å innrette et helhetlig system for vekting av studiepoeng opptjent i fagskoleutdanning.

3. § 9 Styrets sammensetning

NFFL ser at den nye bestemmelsen om stemmerett for student- og ansattrepresentant i styret er i samsvar med lovverk i UH-sektor.

Studentpåvirkning og aktiv deltakelse er viktig i videreutvikling av skolene. Vi vil i den forbindelsen bemerke at det for noen fagskoler allerede i dagens ordning med møte-, forslag- og talerett av diverse grunner er vanskelig å få studentrepresentasjon i styret. Fagskolene har en plikt å opplyse om det juridiske- og økonomiske ansvaret som følger et styreverv. Det kan i noen studentgrupper føre til en ekstra terskel å stille til et slikt verv.

Man kan stille spørsmål ved om student- og ansattrepresentant i styret er problematisk i forhold til at disse får arbeidsgiveransvar for ledelsen ved skolen. Det er fare for at interessekonflikt kan påvirke kvaliteten på viktige vedtak fra styret.

4. § 13 Studentorgan

NFFL anbefaler at studentorganet skal høres i alle prinsipielle saker som angår studentene.

NFFL mener at det er viktig å ha et bevisst forhold til hvilke fora og organer studentene skal delta i og hvilke myndigheter de gis i disse. Det er viktig at studentene skal høres i prinsipielle saker som angår studentene. Ved å pålegge studentrepresentasjon i alle kollegiale organer som

tildeles beslutningsmyndighet kan det oppstå interessekonflikter, f.eks. ved vedtak om vurdering. En student skal få lov å benytte seg av et studietilbud, ikke få et pålagt ansvar.

5. § 14 Studentsamskipnad

NFFL ser positiv på at fagskolene har rett til tilknytning til studentsamskipnad. Det gir fagskolestudenter et fullverdig velferdstilbud på lik linje med studenter på høyskoler og universiteter. Departementets avgjørelse om tilknytning til en samskipnad bør tas i dialog med den enkelte skole.

6. § 15 Opptak

Unntak for opptak til utdanninger innen utøvende og skapende kunst.

NFFL viser til § 4-9 i forskrift om opptak til høgre utdanning spesielle opptakskrav til enkelte kunstfag: «Ved opptak til disse utdanningene må søkjeren bestå opptaksprøve etter nærmere reglar fastsette av institusjonen», med deretter en oppramsing av Kunsthøgskolene, sceneutdanning, musikkutdanning, osv. NFFL foreslår at tilsvarende bestemmelse blir innført for fagskolene.

For utdanningene innen utøvende og skapende kunstfag er det viktig å ha opparbeidet kreativ kompetanse.

Vi foreslår derfor følgende endring:

Fagskolene kan ta opp søkere på grunnlag av fagspesifikke kompetansekrav, ved bruk av praktisk opptaksprøve. Dette gjelder også hvis søker ikke har fullført og bestått videregående opplæring, og er 18 år eller eldre i opptaksåret.

Medlemsfagskolene i NFFL er kunstfagskoler, dans- og skuespill (Bårdar), make-up og negledesign, og helsefagutdanning under FU Øst. Når det gjelder kunstutdanningene og utdanningstilbudet ved Bårdar Akademiet gjennomføres opptak på bakgrunn av en opptaksprøve. Særlig for danseutdanningen ved Bårdar blir den økte aldersgrensen for realkompetansevurdering et problem fordi kroppen ikke skal være for gammel til å ta denne utdanningen. For de ovennevnte utdanningene gjelder det at generell studiekompetanse alene ikke gir de kvalifikasjonene man trenger for å kunne gjennomføre studiene. Signalene fra de kunstfaglige høyskolene er at utdanningstilbudene ved fagskolene er svært viktige for å kunne opprettholde forsvarlig kvalitet i høgskolestudiene. Ved å sette denne grensen på 23 år, havner potensielle studenter mellom 18 og 23 år som ikke har fullført videregående skole i et vakuum.

NFFL ser fare for at disse unge voksne kan havne i utenforskap, med risiko for å ikke klare å starte på et studium senere.

Når departementet i sin vurdering skriver at «det er usannsynlig at søkere som ikke har hatt læring som hovedaktivitet, og som er yngre eller omtrent like gamle som personer som har fullført videregående opplæring, kan ha klart å oppnå den samme eller tilsvarende kompetanse.» tar man teoretisk utdanning og teoretisk kunnskap som utgangspunkt. Det er mange måter, både gjennom ikke-formell og uformell læring, å opparbeide kompetanse i kreative fag. NFFL viser bl.a. til kulturskolenes opplæringstilbud, som vi vet i høy grad skaper faglig kompetanse for ungdom under 18 år. Vi mener departementets vurdering i forhold til unges realkompetanse innebærer en nedvurdering av kulturskolenes kompetanseverdi.

KUF-komiteen påpeker i sin innstilling at noen høyskoler og universiteter har unntak fra generell studiekompetanse og alderskravet for realkompetanse for opptak til enkelte kunstfag. Unntaket gjelder for søkere som oppfyller spesielle faglige krav fastsatt av institusjonen selv. NFFL ønsker at fagskolene skal ha mulighet til å ta opp søkere på de faglige premissene som blir kvalitetssikret gjennom en opptaksprøve. Hvis ikke kan resultatet bli at det blir vanskeligere å komme inn på en kulturfagskole enn på en tilsvarende høyskole. Helsefagutdanningen derimot er tjent med en høyere aldersgrense fordi det kreves modning i faget, og disse utdanningene er dessuten knyttet til vurdering av personlig skikkethet.

Samordna opptak

NFFL anbefaler ikke å pålegge fagskolene deltakelse i samordna opptak.

Det er etter vårt syn skolen selv som skal bestemme hvilken søker som skal få tilbud om studieplass. De fleste av våre medlemsskoler bruker opptaksprøve som opptakskriterium. Andre skoler har opptak to ganger i året. Ved bruk av samordna opptak mister fagskolene denne fleksibiliteten. Vi ser en reell fare for at skoler kan miste sin identitet og mulighet til å gi uttrykk for sin særegenhet i et A4-system.

NFFL ønsker at fagskolene skal kunne samarbeide med yrkesfeltet også i form av egne opplæringsprosjekter basert på skolens godkjente læreplaner. Dette innebærer at skolene selv må kunne vurdere deltakernes forkunnskaper for å delta. Et system med samordnet opptak 1 gang pr. år vil skape vesentlige vansker for et slikt samarbeid.

7. § 16 Studiepoeng

NFFL mener at studiepoeng oppnådd i en fagskole må gi uttelling i form av ECTS.

Når det er konsensus om at fagskoleutdanning er høyere yrkesfaglig utdanning er det unaturlig å bruke ECVET som uttelling i internasjonal sammenheng. ECVET anvendes i land som bruker denne vektningen i hovedsak på et lavere nivå enn fagskoleutdanning i Norge.

Uttelling i form av ECTS gir uttrykk for at dette gjelder høyere utdanning. Siden det er 4 forskjellige NKR-nivåer innen høyere utdanning i Norge, bør utdanningsmyndighetene vurdere å innføre en felles poengberegning for fagskoler og UH. Fagskolestudentene er ikke tjent med et system som ikke gir en klar uttelling på nasjonalt og internasjonalt nivå.

8. § 17 Gradsbetegnelse Fagskolekandidat.

Det foreslås i §17 at «styret kan gi graden fagskolekandidat for fullført fagskoleutdanning av ett års varighet eller mer.»

NFFL oppfordrer til å vurdere andre gradsbetegnelser som egner seg bedre til bruk i internasjonal sammenheng. Et eksempel som ble trukket fram i Meld.St.9 (2016-2017) Fagfolk for Fremtiden – Fagskoleutdanning, er betegnelsen Associate Degree.

9. Vitnemål

NFFL støtter regjeringens forslag om at studiepoeng gis for studenter som er under utdanning ved lovens ikrafttredelse. For tidligere studenter så anbefaler vi at Kunnskapsdepartementet utformer et rundskriv som kan legges ved studentenes vitnemål.

NFFL støtter at fagskolene skal ha en rett til å skrive ut nye vitnemål med fagskolepoeng for sine studenter. Det vil være viktig for å likestille tidligere og fremtidige fagskolestudenter.

Styret i Norske Fag- og Friskolers Landsforbund takker for anledningen å komme med innspill. Vi stiller gjerne til dialog og samarbeid ved flere anledninger.

Med vennlig hilsen

Rieneke Karina J.B. Schilperoort
styreleder